

Kéri István

Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft, irodavezető

A geoparkok nemzetközi jelenléte és jelentősége napjainkban

Az Európai Geoparkok Hálózatának 2000-es megalapítása óta nagyon sok minden megváltozott a nemzetközi környezetben a geoparkok kapcsán. Az akkori négy (alapító) tagból tizenhárom év alatt ötvennégy tag lett, a 2004-ben megalapított Globális Geoparkok Hálózata pedig immáron kilencvenhárom tagot számlál. A remények szerint küszöbön áll, hogy az UNESCO a Kulturális Világörökség, valamint az Ember és Bioszféra hálózatok mellé harmadikként ismerje el teljes körűen sajátjának a geoparkok koncepcióját és hálózatát – benne a két magyar érintettségű területtel: a Novohrad – Nógrád és Bakony – Balaton Geoparkokkal.

Ennyi idő természetesen arra is elég volt, hogy letisztuljon, valójában mit is takar a geoparkok által megteremtett „geoturizmus” kifejezés, melyre a 2011. novemberében elfogadott Arouca Declaration ad nekünk pontos útmutatást. A kezdeti félreértelmezések után itt már egyértelműen kinyilvánították a geoturizmus kapcsán, hogy abban a „geo” előtag nem a „geológiát” jeleníti meg rövidített formában, hanem mint a „Föld” jelenik meg. Természetesen nincsen geoturizmus geológiai-jellegű érdeklődés nélkül, de a geológiai turizmus csak a geoturizmus egyik összetevőjeként értelmezhető.

Korbély Barnabás

a BfNPI Bakony–Balaton Geopark Csoportjának vezetője

A Bakony–Balaton Geopark „földtani csodaországa”

Minden túlzás és elfogultság nélkül kijelenthetjük, hogy a több mint 3200 km² területű Bakony–Balaton Geopark nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedően gazdag földtudományi örökséggel rendelkezik. Részben ezt a geodiverzitást is elismerte az Európai Geopark Hálózat (EGN) és az UNESCO által támogatott Globális Geopark Hálózat (GGN), amikor 2012 őszén tagjai közé fogadta a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság által irányított geoparkot. A pályázati folyamat részeként a területet felkereste az EGN két szakértője is, akik értékelő jelentésükben az igen hízelgő „földtani csodaország” kifejezéssel foglalták össze a látottakat.

Az előadás során nem csupán e csodaországba pillanthatunk be (a szilur kvarcfillittől a bakonyi dinókon át a bazaltvulkánosság emlékeiig), de röviden arról is szó fog esni, hogy milyen változatos – esetenként újszerű – geoturisztikai és kommunikációs eszközökkel adjuk át ezt az ismeretanyagot az érdeklődő nagyközönségnek. Mert, ahogy egy ausztrál kolléga megfogalmazta: „Geoparks are not playgrounds for geologists; it's a brand to be used to attract visitors to increase the knowledge to the region”.

Prakfalvi Péter

Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, geológus mérnök

a Novohrad-Nógrád Geopark geológusa

Földtani és vízföldtani értékek a Novohrad-Nógrád Geoparkban

Az előadás során betekintést nyerünk 30-35 millió év földtani történéseibe a Nógrádi-szénmedence és -bazaltvidéken, ami megközelítőleg egybeesik a Novohrad-Nógrád Geoparkkal. Képzelt sétát teszünk az ár-apály mozgatta tengerparti homokok feltárásaiban, vizsgáljuk a szárazföldi üledékek szinte egyedülálló gazdagságú ősmaradványait az ipolytarnóci lábnyomoktól az ősmányosokig, egy piroklasztit ártufa keletkezését, majd annak anyagán kialakult eróziós formákat. Áttekintjük a terület XIX-XX. századi gazdasági fejlődését megalapozó széntelepek genetikáját, bányászatát. Megnézzük az egykori mélyművelések jelen korban is érvényesülő hatásait: mind az építésföldtani problémáit, mind az értékteremtő szerepét. Ellátogatunk egy „minikarsztra”, ahol jelentős hozamú források és egy őslénytani szempontból is fontos barlang található, miközben jól tudjuk, mesze nem tipikus karsztos területen járunk. A magmás tevékenység majd minden fajtája megtalálható a környékünkön: lávaárak, piroklasztikumok, kürtőcsatornák, telérek, lakkolitok stb. Szinte páratlan gazdagságát találjuk ezen a relatíve kis egységen a lávakőzetek kihűlési formáinak: nemcsak oszlopok, hanem hajlott oszlopok is színesítik a látványosságokat. Betekintünk a barlangok, ásványok, ősmaradványok, ásvány- és gyógyvizek világába is és láthatjuk, hogy ezekben is izgalmasnak mondható a terület. Specialitása a Geoparkunknak többek között a bányavízzel táplált egykori fürdők, vagy az ún. „öregségi” vizek „színes” felszínre lépései, az ún. konzekvencia barlangok, a gömb- és „szemeskövek” stb. Felvillantásra kerülnek olyan kérdések is, hogy a kürtőcsatornában várható-e gyémántszemek, és a sokat szidott meddőhányók válhatnak-e turisztikai attrakcióvá. Céлом, hogy a virtuális kirándulást követően ellátogassanak vidékünkre, és megtapasztalják a varázslatos Nógrád nemcsak földtani vonatkozású „ízeit”.